

☼ PATRIA - FIDES - LABOR - VIRTUS ☼

Mallorca Dominical

REVISTA BILINGÜE

TOM II

que comprèn els 53 números publicats
durant l'any 1899,

SOTS DIRECCIÓ D' EN BARTOMEU FERRÁ

PALMA

—
IMPRENTA DE JUSEP MIR

Cadena de Cort, número 11

* PATRIA - FIDES - LABOR - VIRTUS *

Journal de la Ville de Paris

REVUE DE LA VILLE DE PARIS

TOME II

que comprennent les 28 numéros parus

du 1er au 31er Mars 1890

SOUS DIRECTION DE M. BARRONNET

PARIS

IMPRIMERIE DE LA VILLE DE PARIS

(Sous le N° 11, rue de la Harpe)

TAULA

DE LO CONTENGUT EN AQUEST VOLUMEN SEGON

Exposicions de Evangeli
 corresponents a totes les Dominiques de l' any, per **MOSSEN JOAN BAUTISTA ENSENYAT, PREVERE**, Rector de l' Iglesia de Sant Matgi.—(En tots los números.)
Santorals de tot l' any per **MOSSEN HERIBERTO COUSA, PREVERE**.—(En tots los números.)
Consells y adagis agricolas, per **MOSSEN JOAN JOAN, PREVERE**.—Idem, idem.

Dietari axut y en salsa
 per **MOSSEN BERNAT BATLE, PRE.**—Idem, idem.
Tradicions populars mallorquines, per **MOSSEN ANTONI MARIA ALCOVER, PRE.**—En los números 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136 y 140.

ARTICLES EN PROSA

D' EN BARTOMEU FERRÀ

Fundador y Director d' aquest setmanari

TÍTOLS	Números
Els Manestrals d' altre temps (I)	101
Datos para la historia de un monumento	102
Lo Museu Arqueològich	106
Metjes contra Metjes?	110
¡Anemhi!	110
La mort de Jesús	112
Nuestro Gobernador y sus propósitos	114
La Santa Creu	117
L' Ajuntament de Palma	118 y 120
Món descárrech.	122, 124, 125, 126 y 127
Trinidad de Miramar	122
Manifestaciones del Corazón de Jesús á sus siervos en Mallorca (siglos XIII y XVII)	122
Una visita á Lluch	125
Maravelles del mon.	127, 129 y 135
Manestrals d' avuy en dia (II)	133
Carta abierta	135
L' unió dels catòlics (traducció)	136
Gran qüestió social	139
Carta uberta, (Sobre 'l cementèri d' Establiments)	139
Contarelles andritxoles	139
Imatjes y Capelletes	144, 147 y 150
El Jardinet de la Llonja	146
Estudiants y Escoles	148 y 151
Miscelánea	148
Correspondencia inèdita	149
Cuadrets de la Vida	150

MOSSEN BERNAT BALLE, PRE.

Director del Col·legi del Sagrat Cor de Jesús

Un homo honrat.	102
Una bona lliadó	105
Instantánees	109
Un tronera.	111
Una flò	115

TÍTOLS

Números

Es ca de l' Ofre y un anyell de Comassema.	126
En Pep llosca	129
El sen Lletuga y D. Cosme Dineret.	132
El Dimoni Cassadó	138
Un Conradó y sos fills	144
Un fill pobil y una mare viuda	147

MOSSEN JOAN BTA. ENSEÑAT, PRE.

El joch y els jugadors!	102 y 103
Puente de Plata	129
Tesis y Antítesis	132

MOSSEN MIQUEL GAYÀ BAUZÀ, PRM.

Vicari de la Parroquia de Sant Jaume

Jo tres y tú dos (traducció)	107
El lliure pensament (idem)	130

MOSSEN ANTONI TOMÁS, SS. CC.

Celestial embajada	111
El cántico de la Gloria de Dios	123
Economía divina.	152

MOSSEN MATEU GARAU, PRE.

Rector de la parròquia de Sant Miquel

Conversió de Ramón Lull	102
-------------------------	-----

MOSSEN NICOLAU CORTÉS, PRE.

La Compañia infantil	108
----------------------	-----

MALLORQUINS HONORABLES

I.—Ramón Lull, per J. M. ^a Tous y Maroto.	102
II.—Jaume Ferrer, per Benet Fuster.	109
III.—El Capitá Antoni, per J. M. ^a Tous y Maroto	115
IV.—Bartomeu Catany, per Benet Fuster	132
V.—El Pare R. A. Pascual, per Mos Joan Bta. Ensenyat, prevere	138
VI.—El Cardenal Despuig, per M. R. y B. Ferrá.	144
VII.—El Rey en Jaume, per Miquel R. Ferrá.	153

DON VICENTE COSTELL

Socio de los Seglares Católicos

Teatros y periódicos.	109
Claridades.	111
Vamos á cuentas.	113
El centenario de los Seglares.	116
El Homenaje á Jesucristo Redentor	119, 120, 121, 122 y 124
La oración del fariseo	123
El apostolado de acción.	137
El Pilar	141
Epístola de uno á muchos.	143

D. JOSÉ MARIA TOUS Y MAROTO

Licenciado en Filosofía y Letras

Lo que procede	110
----------------	-----

TÍTOLS

Números

GERONI FORTEZA

Bibliotecari de la Provincial de Valencia

Carta endimoniada (VI)	403
Id. id. (VII)	409

JAUME POMAR

Doctor en Filosofia y Lletres

Agonisant	442
-----------	-----

BARTOMEU ESTADES

Reformes pràctiques.	134, 138 y 145
----------------------	----------------

ANTONI GARCÍA ROVER

Vesprada.	447
Desencanto	451

MIQUEL R. FERRÀ

La visper de difuntos.	446
------------------------	-----

COMPOSICIONS EN VERS

DE MOSSEN MIQUEL GAYÀ PRE.

La Boyra	405
Lo Comte Arnau	414
Per mar.	416
La flor virginal	426
Aygo pura.	428
La clau d'or.	136 y 138
A l'Inmaculada Verge de Lluch.	444
Al combregar	445
Les dues coronas	446
A la Verge de Lluch	448

DE MOSSEN MIQUEL COSTA PRE

Cansó	413
Goigs a Santa Magdalena	430
Sacrifici	433

DE MOSSEN ANTONI TOMÁS SS. CC.

Goigs a la Mare de Deu de Lluch.	447
----------------------------------	-----

DE MOSSEN VÍCTOR VALENZUELA PRE.

A la Mare de Deu de Lluch	445
---------------------------	-----

DEL P. JULIO ALARCÓN S. J.

Súplica a la Inmaculada	101
-------------------------	-----

DE MOSSEN JACINTO VERDAGUER PRE.

(extret s' del Resuret de tot l'any)

Números 112, 113, 120, 122, 124, 125, 131, 132, 133, 135, 136, 137, 139, 140, 141, 144, 146 y 147	
--	--

JOAQUIN MARIA DOMENECH

Maris Stella	436
--------------	-----

DE DOÑA ANTONIA MARIA SALVÀ

A Sant Just y a Sant P.	434
-------------------------	-----

DE DOÑA LA MELINA MORACUES

Goigs humorístichs a Sant Sebastia.	402
Mon desitx	413
Al Sagrat Cor de Jesús	423
Records de l'infantesa	438

DE DOÑA MARGARIDA POL

A Palma	409
---------	-----

DE DOÑA MILIA SUREDA

Vida pagesa	432
-------------	-----

DE DOÑA LISABET COMAS

Lo romani.	441
------------	-----

Plant de la Verge Ma (fragments)	107 al 111
----------------------------------	------------

TITOLS

Números

DE † NICOLAU MELLINES

Ramón Lull (<i>fragment</i>).	127
---------------------------------	-----

DE † MOSSEN JOSEF TARNÓ PRE.

Al Iluminat Dr. y Mr. de J. C., Mestre R. Lull	103
--	-----

DE † MOSSEN JOAN GUIRAUD PRE.

Al Sagrat Cor de Jesús.	123
-------------------------	-----

DE † TOMÁS AGUILÓ

Fábula.	413
---------	-----

Idem	428
------	-----

A. M. D. G.

Crueldad inocente	448
-------------------	-----

Un juego del Niño Jesús	121
-------------------------	-----

DE † JOSEF LLUIS PONS

Tres termens.	434
---------------	-----

DE † VICTORIA PENYA D' AMER

Llàgrimes.	445
------------	-----

DE B. FERRÀ

Beyes y'escarabats	429
--------------------	-----

Llum y Fosca.	430
---------------	-----

Bon paper.	431
------------	-----

Mala cayguda	432
--------------	-----

Fè y trabay	435
-------------	-----

Els Manaments de la Lley del Diable	438
-------------------------------------	-----

Patria	442
--------	-----

¡Mort...!	444
-----------	-----

DE MIQUEL DURÁN

L'ivern del Cor.	445
------------------	-----

A Mos. M. Costa y Llobera	447
---------------------------	-----

Records de l'infantesa	438
------------------------	-----

A la Patrona d' Espanya	419
-------------------------	-----

Inca.	451
-------	-----

DE D. PERE DE A. PEÑA

A la ciutat de Felanitx.	406
--------------------------	-----

Miserere	412
----------	-----

Un Pi	438
-------	-----

DE JOAN ALCOVER

Plor d'infants	443
----------------	-----

DE ANTONI MARIA PEÑA

La Trobada	443
------------	-----

DE JAUME POMAR

Tot de Tú, Senyor.	441
--------------------	-----

¡Salve!	443
---------	-----

DE MIQUEL R. FERRÀ

Un Martir.	406
------------	-----

Súplica.	430
----------	-----

El Pare nostre	439
----------------	-----

Fábula.	449
---------	-----

A la Inmaculada.	449
------------------	-----

Nit dijosa.	452
-------------	-----

DE JOSÉ MARIA TOUS

La Cruz de la playa.	449
----------------------	-----

A Nuestra Señora del Sagrado Corazón.	421
---------------------------------------	-----

DE 'N MATEU OBRADOR

El Llop y es Moltó (paròdia del Pi de Formentor)	404
--	-----

DE D. FRANCISCO ANTICH E IZAGUIRRE

Dicha sin tasa.	444
-----------------	-----

Odio que encumbra.	445
--------------------	-----

DE ANTONI GARCÍA

La Gracia de Deu	449
------------------	-----

Record.	450
---------	-----

L'avench d' En Corbera.	453
-------------------------	-----

DE DAMÁS CALVET

Fragments de la Conquista de Mallorca.	153
--	-----

EDITORS-ADMINISTRADORS: UMBERT Y MIR—Cadena de Cort, n.º 11.—Palma.

Dominica infra-octava DE LOS SANTOS REYS

Se declara de qué procedeix la corrupció y desarreglo de la jovintud cristiana.

Lo Evangèli, contantmós avuy la única acció de la vida del Fill de Deu desde la seua infancia fins á la edat de tretze anys, y per darmós idèa de la seua conducta durant tot aquest temps, sols mos diu que creixía ab edat, ab sabiduría y ab gracia, devant Deu y els homos. Be sé de quina manera devem entendre aquestes paraules, pero sé també que lo que va succehí al Fill de Deu, no succehiex als joves de vuy en día: ells creixen ab edat; mes, lluny de creixer ab sabiduría y ab virtut, pareix que la edat no los obrí l'esperit, ni los dona us de rahó, sinó per guiarlós més lliurament al crim y al desordre; de quin modo molts de joves innocents y bons en el principi de sos dies, al arribar á la edat de dotze, quinze ó devuit anys, apenes comensan á rossar ab el mon, se forman tant viciosos y disolutos com els altres!

Tothom se queixa avuy de que ja may hey ha hagut tanta corrupció entre els joves d'un y altre secso; la seua inmodestia en el temple; la seua ociosidat, la passió del joch, la gandularia, son la queixa més general de les persones que treballan. La vanitat, els gastos exorbitants, l'afany per assistir á tots els espectacles de la ciutat, son sovintment la creu dels pares: tots, repetesch, se queixan d'aquest mal, pero molts poch qui cercan el remey.

Noltros procurarèm descobrir les causes é indicar al meteix temps el remey que s'ha de menester.

Aquesta corrupció tant general no pot neixer més que de tres fonts: ó de la falta de educació y mal exemple dels pares, ó de la falta de obediencia de part dels fills, ó del massa aferray dels fills als seus pares, en perjui dels devèrs que están obligats á cumplir en Deu.

Els Pares del Fill de Deu lo duyen tots els

anys al temple, y amb axò davan á comprendre la seua pietat y zèl p'el culto y servici diví. Los estava sumís ab tot, y no oposava dificultat perque fessen lo que creyanera de la seua missió. Tal es el modelo dels pares y mares. Ells son els primers que deuen assistir á tots el ecsercissis de pietat, y ferse acompañar de sos fills. Els fills son un sagrat deposit que Deu ha confiat als pares, y deurán un día dar conted'ell ab escrupulositat. ¡Alerta, idò, al mal exemple, tant de paraules com d'obres tant en l'interior com en lo exterior de la familia!; y hey ha pares que tenen per agudesa y riuen de sa gracia, cuant un fill seu petit repeteix sa blasfèmia ó paraula indecent, que li han sentit á dir! ¡Barbaros!

La desobediencia dels fills es també altra font de desordre. Se creu, cuant se arriba á certa edat, que ja no hey ha obligació de obehí als pares; com si el manament de la lley de Deu sobre aquest punt no estigués vigent sempre. Devem honrar als nostros pares, y aquesta honra no es propiament altra cosa que el respecte que los tenim, junt ab lo gran esment que posam en tot lo qu' es refereix á ells: aquest devèrs s'expressa millor per el respecte que per l'amor y el temor: perque se pot amar á una persona sensa respectarla, y se le pot temer sensa amarla; pero vertaderament no se pot honrar sens amar y respectar al meteix temps.

No pretenim parlar aquí de tots els devèrs dels fills als seus pares, sinó del poch apreci ab que se tenen los seus avisos: ells mos manan moltes vegades certes coses y altres mos ho prohibeixen, y tot sens resultat; passam per demunt ses prohibicions, despreciam els mandatos, y se mira amb indiferencia l'afligirlos y entristirlos: y no obstant, Esaú ho passá mal per haver afligit als seus pares y Absalón perdé la vida precisament per haver amargat al seu pare.

Se llegeix en el llibre dels Provérbis: *El qui entristeix al seu pare es un infame y desventurat.*

MOSSEN JOAN

SANTS DE LA VINENT SETMANA y consells agrícoles

Día 9. Lunes.—Santos: Julián, Revocato, Fortunato y Facundo, mrs.; Marcelino, ob.—Santas: Basilisa, esposa de San Julián, y Marciana, vgs. y mrs.; Marciolina, mártir.—

Consell: Sembrau endivia, ensiam y auberginies.

Día 10. Martes.—Santos: Nicanor, diác.; Agatón, papa; Guillermo, arzob. y cfr.; Gonzalo de Ainarante, cfr.; Eteberto, rey.—Santa Alfreda princesa y virgen.

Adagi: Brusques de Jané—bon any mos vé.

Consell: Plantau violetes.

Día 11. Miércoles.—Santos: Higínio, pap. y mr.; Teodosio el Cenobiarca; Palemón, abad; Salyio, mr.—Santa Honorata, virgen.

Consell: Empeltau aubarcoqués; sembrau faves tardanes, ays, porros, bledes y apit primarench.

Día 12. Jueves.—Santos: Victoriano, abad y cfr.; Martín de León; Zótico, Rogato, Modesto, Cástulo, y otros cuarenta soldados, mrs.; Benito, abad, y Juan y Probo, obs. y cfrs.; Nazario, monje y cfr.—Santa Taciana, mr.

Consell: Comensau á tayá cañes.—A mitja nit donau menjá calent á ses gallines y pondrán prest.

Día 13. Viernes.—Santos: Gumersindo y Serviodeo, mártires, en Córdoba; Hilario, Leoncio y Agricio, obs.; Vivencio, cfr.; Godofrido, monje y cfr.—Santas: Glafira, virgen; Verónica, vg, agustina.

Consell: Feys provisió d'oli per tot l'any.

Día 14. Sábado.—Santos: Hilario y Eufrosio, obs; Félix, Pbro. de Nola, Malaquías, profeta; Odo, cartujo y cfr.; Odorico, confesor, franciscano; Bernardo de Corleón, cfr., capuchino.—Santa Macrina.

Adagi: Ametlé no fasses vía—que gelará cualquier día.

Consell: Empeltau pomeres y prunerres.

Día 15. Domingo.—Santos: Pablo, primer ermitaño; Mauro, abad; Habacuc y Miqueas, profetas; Benito, obispo y confesor; Macario, abad.—Santa Secundina, vg. y mr.

Consell: L'home més rich y més dítxós no es aquell que té més abundancia d'or y plata, perles ó diamants, cases y possessions, sino aquell que poseheix més coses necessaries per viure amb comoditat per una part y per altre s' havè criat poques necessitats y está avesat á tota casta de privacions per cuant hey importa. Aquest es el més rich.

SÚPLICA A LA INMACULADA

POR EL

EMPERADOR DE ALEMANIA (1)

Oye los ruegos de mis hermanos
En que rebosan sus corazones,
Y sobre el Jefe de los germanos
Extiende ¡oh, Madre! tus puras manos,
Tus manos llenas de bendiciones.

El á tus hijos da, Madre mía,
Les da un pedazo de Tierra Santa
Para que oren y cada día
Pongan sus labios como á porfia,
Donde pusiste tu augusta planta.

¡Mas... de tu culto no siente el fuego!
Y que lo sienta mi amor desea,

(1) El Emperador protestante Guillermo II, en su reciente viaje á Jerusalem ha adquirido el terreno llamado "El tránsito ó sueño de la Virgen Santísima", y lo ha puesto á disposición de sus súbditos católicos; con este motivo han mediado telegramas del Emperador al Papa y del Papa al Emperador.

La Última Hora, d'ahont la copiam, deya:
"Prescindiendo de las miras políticas que haya en todo esto, ¡qué cosas tiene Dios y qué cosas tiene la Virgen! ¡Un Emperador protestante valiéndose de un Sultán mahometano para devolver á los católicos el sitio en que, según piadosa tradición, fué la muerte ó más bien el tránsito de la Virgen Inmaculada!"

Que á nuestros ruegos una su ruego,
¡Que abra sus ojos, porque está ciego!
¡Que abra sus ojos... y que te vea!

Que alce sus ojos hasta la altura
Donde de Cristo las glorias cantas,
Donde los ángeles, con gran ternura,
Siempre llamándote la Siempre Para
Besan humildes tus puras plantas.

Y si al mirarte perdón no implora
De haber un tiempo sido enemigo,
Si no se postra, si no te adora...
¡Que para siempre ciegue, Señora,
Pues no merece reinar contigo!

¡Mas... no, tú, Madre de todos eres,
Madre amorosa de amor te nombras,
Tú la más pura de las mujeres
Que el hijo pródigo ciegue, no quieres
En los horrores de eternas sombras!

No quieres trueque su imperial manto
Por pena eterna y eternos lloros,
No quieres sienta con mudo espanto,
Que nada valen, con valer tanto,
Ni sus soldados ni sus tesoros.

Quieres... que abrace la fe romana,
Y que secunde la acción divina,
Y te proclame su Soberana,
Y que su secta, la luterana,
No manche el suelo de Palestina.

¡Quieres, en pago de tus favores
Que hijo fiel sea del gran Vicario
Del Rey de reyes y emperadores;
Que alegre al cielo con sus loores
Y orne su cetro con tu Rosario!

¡Dale, pues, fuerzas á empresa tanta,
Tu querer cumpla, que es nuestro anhelo,
Y al que sus ojos á tí levanta
Y nos da un poco de Tierra Santa
Dale al fin todo tu inmenso cielo!

Oye los ruegos de mis hermanos
En que rebosan sus corazones,
Y sobre el Jefe de los germanos
Extiende, ¡oh, madre! tus puras manos,
Tus manos llenas de bendiciones.

JULIO ALARCÓN, S. J.

Els Manestrals

d'altre temps

I

ARA fa una cincantena d'anys que encara hey havia els *Gremis* á Mallorca, es dir, les Confraries de Manestrals agremiats per oficis; institucions essencialmênt populars, de caracter relligiós y civil, que tenian necessitat y rahó d'ecsistir per defensarsê mutuament dins la societat general; per sosteniment honròs de ses respectives industries, y per la protecció que n'obtenian els propis confreres y ses families. Com noltros no hem alcansat més que el temps de ses acabayes, y els nostros fills casi no'n saben rês, volem dir qualche cosa de la *manestràlia* palmesana d'ara fá mitj sigle, y, si Deu ho vol, un altre día parlarem, comparant, dels Manestrals qu'ara s'usan.

Els oficis que estaven agramiats tenian cada qual ses *Ordinacions*, degudament aprovades per l'Autoritat, que ab forsa de lley regian els actes y les costums, y les determinacions y les desavenencies dels seus confreres. Primerament estaven baix del patronat d'un sant ó d'un Misteri, com es ara: els *portadors de letres* (encarregats de treme-ter la correspondencia escrita) tenian per Patró Sant Jaume, y sa capella en lo *castell real* (de l'Almudaina); els peraires hey tenian Santa Praxedis; els picapedrers els quatre Sants Coronats en sa capella de Sta. Eularia (dedicada avuy als Sagrats Cors de Jesús y María); els argenters, Sant Eloy, en la meteixa parròquia, abans en la capella de la Casa de la ciutat; els ferrers, Sta. Apolonia; els texidors de lli, la Mare de Deu de l'Esperansa; els fusters, Sant Jusep; els pintors, Sant Lluch; els sabaters, Sant Crispí; els gerrers, la SSma. Trinidad; els hortolans, el Bon Jesús ressucitat (que estava, pintat vestit d'hortolá, en la capella, avuy del Cor de Jesús, á Sant Miquel), els pescadors, Sant Pere; els assahonadors, Sant Cristòfol, á Sta. Fê; els carnicers, Sant Bartomeu, etcetera, etcetera. Cad'any, el dia del seu respectiu Sant Patró, ó el diumenge immediat li celebravan festa; y á les processons solian acompanyarhi ses imatges duguent els seus penons, per l'estil dels que encar'ara se veuen entre capella y capella d'algunes iglesies de viles, á Mallorca. Excusam dir que quant s'havía de viaticar algún confrere, tots els del gremi que no estassin impeditos acompanyavan al Bon Jesús; y quant moria assistian al enterro y al ofici de *requiem*. Axò en quant á la part relligiosa.

Respecte del govèrn del gremi, lo componian els *Prohoms* presidits p'els sobreposats majors y Clavari, que se renovavan per votació secreta cada parey d'anys. Amb un *mañepla*, encarregat d'avisar verbal y personalment cada pich que importava, y amb una *casa del gremi*, ahont tenian l'*arca*, l'imatge del Sant patró y els llibres d'encartaments, examens y contes, y ahont *tiravan juntes*, (*) se tenia tot lo necessari per lo manteniment formal y honrós d'aquelles institucions, desfetes per l'esperit modèrn, que difícilment ha trobat modo de sustituirhels, no sent en benefici de pochs y en perjudici de la major part.

A les hores per exercir un ofici comensavan á fer de mosso, encartantse amb un mestre ecsaminat, qui durant alguns anys lo ensenyava en camvi del trabay gratuit; pero, si era pobre, á ca's mestre hey trobava la menjua. Pujat á fadrí per s'edat y per s'aplicació, de bon aprenent arribava á mestre, mediant ecsámens de sa feyna, expedintli el corresponent títol quant era ofici y art, com heu eran els argenters, pintors, picapedrers, escultors, etc. Ab sos corresponents *graus*, pues un picapedrer que no hagués arribat á entendre de *trassar* archs y voltes, sols podia alsar parets y

cases fins á tants de pams; y ¡Deu quart que s'hagués atrevit á emprendre obres d'importancia! Per axò aquestes sortien més sòlides que no ara, en que es nostro ofici está explotat p'els més atrevits è ignorants, baix la protecció dels qui més haurian d'evitar les intrusions.

Convé sebrer també que molts de Gremis tenian sa caixa de socors y economies, tan bén administrada com pugan tenirlehi ses modernes *societats de socorros mútuos*; pues, no sols dexavan diners amb penyora als confreres necessitats, sinó que dotavan ses filles pobres, y guardavan cèrtes ecsencions p'els fills de mestres morts y en favor de ses viudes. ¡Y els que axò ignoran creuen que els *Gremis* eran cosa de gent molt atrassada!

Els manestrals, d'aquella manera organiscats, tenian honrosa acció y representació en tots els assumtos de caracter públich, ecsercint carrechs de Jurats, figurant en les milicies y ajudant amb los seus recursos á tots els gastos del comú; sens descuydarsê de reclamar units y ab firmesa, si d'algun modo creyen que se perjudicavan els seus interessos particulars.

Y era de veure com els Prohoms, en dies de festa sortian en incorporació, vestits amb casaca y capell alt; amb so mocadó de seda color de pebres y tomátigues afixat dedins, que los servia per ajonoyarshi; y els confreres llisos de la classe pobre, amb so barret de llana color de pansa duguenthi enrodillat dedins sa pipa y es tabach de pota; y ses mestresses amb sos mocadoret de seda crúa en es cap, ó amb sa manta, y ¡bén satisfetes! Axí les conexian per lo que eran; no com ara, que mestres y mestresses van tant desfrassats de senyors y de senyores, y mostran tals pretensions que han arribat á distingirse de ses cavalleres per lo rumbós y per lo costós dels seus vestits. Bé es vè que la generalitat dels manestrals que foren padrins nostros, en temps dels Gremis, no sabian rês de les *llibertats é igualdats* d'avuy en dia,... pero en camvi eran més ditxosos perque s'aconortavan tenguent lo necessari; perque anavan més á l'iglesia que á n'es cassino; perque no somiavan dexar de fér feyna, per fér de burguesos, y perque dins el seu estament eran per tothom ben respectats.

B. FERRÁ

MÁXIMAS

Los que temeis al Señor, creed á El; y no será vano vuestro galardón. Esperad en El, y para vuestro consuelo os vendrá su misericordia. Amadle, y serán iluminados vuestros corazones.—(Ecc. II, 8.)

Hijo, cuando te llegues al servicio de Dios, esta firme en justicia y en temor, y prepara tu alma á la tentación.—(Ecc. II, 1.)

Por la grandez de la hermosura y de las criaturas se podrá, á las claras, venir en conocimiento de su Criador. (Sap. XIII, 5.)

(*) Els *Carnicers* la tenian dins la Carniceria veyá. Recordam haverhi ohit, una vegada, sa missa de les dotze, que diariament s'hi celebrava.

CIRCULAR DIOCESANA

Disponiendo sufragios por los que han muerto en defensa de la Patria con motivo de las guerras de Cuba y Filipinas.

En estos momentos solemnes en que la Misericordia Divina se ha dignado poner término á las espantosas guerras, debemos llamar la atención del pueblo fiel sobre la suerte de los muertos.

Es desolador contentarse con el recuento de ellos para ofrecer datos á la historia y observaciones al funesto arte de matarse desastradamente. Sería además crueldad impía olvidar á los que perecieron para no pensar sino en resarcir los daños de los que sobreviven. La religión tiene entrañas de madre, dogmas consoladores y auxilios inestimables. Por eso invitamos á todos nuestros amados diocesanos á que ofrezcan sufragios por tantos que fueron servidores de la Patria, y les exhortamos á que con sus plegarias y por medio del augusto Sacrificio y de la Sagrada Comunión y de otras obras meritorias se afanen en abreviar las penas purificantes de los que esperan el momento de unirse con Dios en la gloria sempiterna.

Sabemos con satisfacción que la benemérita Junta de Protección al Soldado prepara solemnes exéquias por estos difuntos. Y así, siendo innecesario que en Palma se celebren otros funerales, nos limitamos á encomendar á todos los Párrocos y encargados de las iglesias de esta ciudad que promuevan, en la forma más oportuna, los indicados sufragios para el bien de dichas almas.

Más, por lo que toca á las otras parroquias y filiales de la Diócesis, deseamos y ordenamos que se dé á conocer al pueblo cristiano el deber que todos tenemos de ayudar á tantos hermanos difuntos, y que, según lo permita la Rúbrica y lo aconsejen las circunstancias locales, se celebre en todas ellas misa cantada ó rezada, invitando á los fieles en general, y especialmente á las respetables Autoridades.

Dada en Palma, á los 20 de Diciembre de 1898.

PEDRO, OBISPO DE MALLORCA

Buñols de vent

(y pebre couent)

El día darrer de l'any passat, com de costum lo Excelentíssim Ajuntament de Palma, que se compòn de tres dotzenes de regidós, fou representat per dos y s'Alcalde accidental, á l'ofici que és la Seu, per costum inmemorial, se diu celebrant l'aniversari de l'entrada del Rey en Jaume dins la ciutat de Palma.

Axò ja es un bon *sin-toma* del *increment* que pren el *regionalisme* dins Mallorca.

Lo que España ha perdido gobernando el partido liberal fusionista y siendo presidente del Consejo de Ministros D. Práxedes Mateo Sagasta, conocido en la masonería con el nombre simbólico y harto expresivo del *hermano Paz*, son diez millones y pico de habitantes, distribuidos en la siguiente forma:

Cuba.	118.833 kilómetros.
	1.631.090 habitantes.
Puerto-Rico.	9.345 kilómetros.
	798.570 habitantes.
Filipinas.	296.182 kilómetros.
	7.832.719 habitantes.
TOTAL.	422.330 kilómetros.
	10.262.979 habitantes.

La elocuencia de los números sobrepuja á toda otra suerte de disquisiciones.

Germá Pau, (33 grau):

Si us nomasseu *Fra Guerra*,
Digau que á España, de tèrra,
Ja no'n romandria un dau.

Día primer d'enguany, en l'iglesia de Sant Miquel de Palma feren la modestíssima festa acostumada en conmemoració de la Conquista de Mallorca.

El *Pare Torrents* (a. c. s.) solia fer el sermó parlant de *tropas arengadas* y de *galíotas del Rey moro*, des *botifarró* del Señor Lluch, de *lucha feriz*, etc. etc.

¡Cuant tendrèm un Diccionari mallorquí!

Paper brut.—Aquest nom mereixen els billets del Banch d'Espanya, y de les Societats de Crèdit que s'usan per Mallorca, veys, cerolosos, esquinsats y apadassats, . . . ¡sembla mentida que los deixin correr entre el públich, representant *valors al portador!*

Ja que no tenim monedes d'or, que sa de plata no abunda y que sols pasturan *cans* y *cussets* de còure, al manco fessin els *billets* de paper bò y fort, amb sos números ben grossos, clars y vistosos. ¡Ell n'hi ha qualcún, que á pesar de dur gravat son valor, per devant y per derrera, per mitx y per costats, transparent, tort y dret y de través, entre retratos, figures y figurins, vestits y despuysats, etcetera, etcetera; s'es mester un práctic per afinar lo que val. Y, encara, ¡si es paper fos net...!

Los periódicos han traído estos días la noticia de que el Sr. Sagasta se resiente del peroné.

¿Y á mí que me cuenta V.?,
clamará el contribuyente;
si le duele el peroné
que se aguante ó que rebiente.

Que al sufrido pueblo hispano,
la política falaz
de ese señor H. Paz
lo dejó sin hueso sano.

Aquests dies *la prensa* ha publicat el sigüent telegrama: «En Valencia se han declarado en huelga los cocheros.» Vet'aquí una noticia que ja no pot essé més interessant. Sobre tot per ses bisties.

MALLORCA

REVISTA DOMINICAL BILINGÜE

Este semanario tiene por objeto difundir lectura sana en forma amena y al alcance de todas las inteligencias.

Se reparte los sábados, y contiene ordinariamente cuatro páginas de texto; pero cuando los recursos lo permiten, publica números de á ocho páginas, suplementos ó aumenta la tirada y en este caso el exceso

Se distribuye gratuitamente

Se sufragan los gastos por medio de suscripciones desde
25 cénts. de peseta mensuales en adelante

Por 25 cénts. se sirve semanalmente un ejemplar, por 50 cénts. cinco, por *una peseta* diez, y así sucesivamente.

Por consiguiente, á prorrato entre cinco personas, sólo cuesta la suscripción

10 CÉTS. DE PESETA AL MES

AL CLERO

A s'imprenta d'aquest setmanari—Cadena de Cort, número 41 y Fideus, 4 y 3—hi ha una hermosa colecció de més de 2.000 clixés, antichs y moderns, de tota casta y tamany, per estampes de Sants y Santes, escapularis, defensius, emblemes sagrats per esqueles de coranthores, de participació de misses noves, etc., etc. tot á prèus econòmichs y fet ab molt d'esment y puntualitat.

Imprenta de Umbert y Mir.—1899.